

EV VE AMBARLARDAKİ FARE VE SIÇANLAR

İlimiz genelinde yerleşim alanlarında 3 tür fare ve sıçan bulunmaktadır. Bunlar :

1- Ev Sıçanı (*Mus musculus*) : 70-85 mm uzunluğunda olup, 9 – 25 g ağırlığında, sırtı daha açık koyu gri renktedir.

2-Göçmen Sıçan (*Geme*) (*Rattus norvegicus*) : 200-260 mm uzunluğunda olup, 200 – 400 g ağırlığındadır. Koyu kahverengidir.

3- Kara Sıçan (*Rattus Rattus*) : 170-230 mm. uzunluğunda olup 100-200 g ağırlığındadır. Koyu kahve veya siyah renktedir.

Yaşayışları : Fare ve sıçanlar genellikle geceleri faaliyet gösterirler. Yılda 2-7 doğum yaparlar her doğumda 5-14 yavru doğururlar. Yavrular 45-50 günlük olunca çiftleşme ve yavru verme yeteneğine kavuşurlar. Gebelik süreleri 24 gün kadardır. Ortalama olarak 3-4 yıl yaşarlar.

Ev, depo ve ambarların karanlık, gizli köşelerinde yaptıkları yuvalarda barınırlar. Bazen toprak altında açtıkları galeri ve yuvaları da kullanırlar.

Zarar Şekli : Her türlü besin maddeleri ile beslenirler. Pislik ve sidikleri ile besin maddelerini kirletirler. Elektrik kablolarını kemirerek kontak yapmasını ve yangınlara sebep olurlar. Kuduz, veba, tifus, tifo ve paratifo gibi tehlikeli hastalıkların taşıyıcı

cılığını yaparlar.

Doğal Düşmanları : Farelerde hastalık yapan bazı bakterilerin yanında kedi, köpek, tilki, gelincik, şahin, baykuş ve yılan en önemli doğal düşmanlarıdır.

Mücadelesi

Kültürel tedbirler : Farelere ait delikler harç, cam ve kömür tozu gibi maddelerle kapatılmalıdır.

Yuvalar bulunarak bozulmalıdır.

Besin ve su kaynaklarının farelerin yararlanamayacağı şekilde kontrol altına alınmalıdır.

Farelerin gübrelik, lağım kanalları, fosseptik gibi yaşama ve beslenme ortamları düzenli olarak kontrol altında tutulmalıdır.

Kimyasal mücadele : Kimyasal mücadelede genel olarak farelerin tercih ettiği gıda maddelerinin çinko fosfür ile ilaçlanması ile yapılır. Zehirli yem hazırlanmasında genel olarak temiz buğday kullanılmaktadır. Ev farelerinde (50 g geçmeyen ağırlığa sahip türler) 100 kg temiz buğdaya 2 kg çinko fosfür, 50 g üzerindeki fare ve sıçanlar için 100 kg temiz buğdaya 4 kg çinko fosfür yanık yağ ile karıştırılarak hazırlanan zehirli yem kullanılır. Farenin öldürücü dozu alabilmesi için 5-10 adet buğday tanesini yemesi gerekir. Farelerin hazırlanan zehirli yemi ve öldürücü dozu almaları için hazırlanan yem içine cezbedici olarak bayat ekmek, yer fıstığı ve fındık gibi yiyecekler kıyma makine-

sinden geçirilerek yeme karıştırılması ve yanık yağ yerinede sıvı nebati yağ kullanılması tercih edilmelidir.

Yapışkan tuzaklar fare ve sıçanların gezindiği yerlere konular, yakalanan fareler öldürülerek toprağa gömülür.

Zehirli Yemin Uygulanması :

1- Hazırlanan yem el değdirmeden eldiven kullanılarak uygulanmalıdır.

2- Fareler açıkta bulunan yeme itibar etmediğinden yemler kapalı yerlere konulmalıdır.

a- Ayakkabı kutusu büyüklüğünde temiz kutuların karşılıklı olarak kenarları çapraz yönde farenin gireceği kadar delinir ve yem içerisine konur, bu kutular kuytu yerlere ihtiyaç duyulduğu kadar yerleştirilir.

b- Yemler kibrit kutusu büyüklüğünde bir kağıda konup sıkıcı bir iple sarıldıktan sonra ambarın kuytu yerlerine, çukur aralarına ve taş aralarına yerleştirilir.

c- Semer şeklinde olan yerli kiremitler altına yem konur.

d- Duvara eğik şekilde yaslanan tahta parçaları altına yem yerleştirilir.

Konulan yemler sık sık kontrol edilerek farenin yiyip yemediğine bakılır azalan yemler takviye edilir.

Zehirli Yem Konurken Dikkat Edilecekler

1- Yeme insan eli değmeyecek ve uygulamada kesin olarak eldiven kullanılacaktır.

2- Zehirli yem uygulaması sırasında her hangi bir şey yenmeyecek, sigara içilmeyecek uygulamadan sonra el ve yüz bol sabunlu su ile yıkanacaktır.

3- Fareler kapalı ortamda beslenmeyi tercih ettiğinden zehirli yemler kapalı ortama konacak, açığa zehirli yem konmayacaktır.

4- Yem konurken ve hazırlanırken kullanılan malzemeler toprağa gömülecektir.

5- Ölen fareler kedi ve köpek gibi hayvanları yiyerek zincirleme zehirlenmelerini önlenmesi ve çevre kirliliğine sebep vermemesi için toplanarak toprağa gömülmelidir.

6- Yemleme yapan insanların bedensel ve ruhsal açıdan sağlıklı olması gerekir.

7- Hamile kadınlar, hastalar, sakat insanlar ve çocuklar yemleme yapmamalıdır.

8- Yemleme sırasında ve yemlemeden sonra baş ağrısı, mide bulantısı, baş dönmesi, göz kararması ve diğer rahatsızlıklar meydana gelirse doktor çağırılmalı veya rahatsızlanan kişi en yakın hastaneye kaldırılmalıdır.

EV VE AMBARLARDAKİ FARE VE SIÇANLAR

Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı
Şube Müdürlüğü

No: B/2
2018

SAMSUN
İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

SAMSUN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

<http://samsun.tarimorman.gov.tr>

E-Posta : samsun@tarimorman.gov.tr

Kılıçdede Mah. Abdülhakhamit Cad. No:5 55060 İlkadım/SAMSUN

Telefon : 0362 2313700 (3 Hat) Faks : 0362 2332163